

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ НАУКОВЦІВ

Стаття присвячена шляхам удосконалення програми англійської мови для аспірантів, яка базується на розвитку інтегрованих мовних навичок, зокрема, академічного письма та публічних виступів.

Зміни в суспільстві, що відбулися за останні роки, докорінно змінили ставлення до вивчення іноземних мов, методику їх викладання та мотивацію студентів.

Програма вивчення англійської мови в НаУКМА, приведена у відповідність із сучасними потребами та науково-методичними підходами, побудована логічно і послідовно: у бакалавраті на першому етапі — курс General English, на другому — вибіркові курси ESP (English for Specific Purposes), де ті студенти, які всерйоз цікавляться своєю майбутньою спеціальністю, можуть поглиблювати знання англійської мови, опановуючи спеціальну лексику, а також розвивати навички читання, застосовуючи їх для виконання специфічних завдань, пов'язаних з потребами фаху.

Курс "Англійська мова для науковців", при розробці якого були враховані новітні досягнення науково-методичних досліджень [1, 2], передбачає два етапи — магістеріум і аспірантуру, — кожен з яких розрахований на один рік навчання. Враховуючи потреби часу, студентам магістеріуму та аспірантам пропонуються курси "Public Speaking" та "Academic Writing" як складові загальної програми EAP (English for Academic Purposes). Метою першого (магістерського) етапу є розвиток загальноакадемічних навичок, необхідних для спілкування в науковому середовищі, а другого (аспірантського) — вдосконалення набутих на I етапі навичок та розвиток тих конкретних мовних умінь, необхідних для виконання вузькофахових завдань, а саме: написання наукової роботи англійською мовою та підготовка до участі в наукових конференціях (виступи, дискусії, обговорення).

Завданням курсу англійської мови для аспірантів є підготовка до складання кандидатського іспиту.

На жаль, вимоги до кандидатського іспиту залишаються на рівні 30—40-річної давності, і внесення змін до них не є прерогативою одного вузу, тому ми намагаємося в заданих рамках вдосконалити й осучаснити підхід до мовної підготовки аспірантів.

Розділ Academic Writing передбачає вивчення особливостей академічного письма: науковий стиль (його лексико-граматичні характеристики), організація різних видів текстів (General — Specific Text, Process/Procedure Description, Data Commentary, а також написання різних типів рефератів, рецензій та наукових статей. Аспіранти виконують письмові роботи всіх вказаних видів і завершують курс написанням mini-research paper — наукового дослідження з власної теми, яке підсумовує курс з академічного письма. Підсумком розділу Public Speaking є виступ з доповіддю за результатами власного дослідження на mock-conference, що проводиться серед слухачів курсу.

Програма, запропонована ВАКом, передбачає читання і звітування про прочитану літературу з фаху. У багатьох вузах це традиційно зводиться до здачі горезвісних "тисяч" — читання і перекладу прочитаного. Оскільки сучасні аспіранти, тим більше випускники НаУКМА, знають англійську мову на досить пристойному рівні (а у деяких література з їхньої теми існує лише англійською), потреба у перекладі як способі контролю розуміння прочитаного відпадає, тому "звітування" у нашій практиці перетворюється на обговорення проблем, які розглядаються у літературі. Це дає змогу слухачам розвивати навички участі в дискусіях, готує їх до виступів з доповіддю за результатами власного наукового дослідження на завершальній конференції.

Завдання з перекладу англійського тексту українською мовою використовуються для перевірки розуміння специфічних граматичних структур, а реферування українського тексту англійською мовою є приводом, щоб переконатися, чи вміє аспірант стисло викласти зміст прочитаного на письмі, аналізуючи при цьому тип

запропонованого тексту і дотримуючись правил написання анотацій та рефератів.

Таким чином, формальний підхід у навчанні науковців поступається підходові, який має комунікативне спрямування і зорієнтований на мовні потреби аспірантів.

1. *R. Jordan*. English for Academic Purposes: A Guide and Resource Book for Teachers.— Cambridge, England: Cambridge University Press, 1997.

2. *Krapels, A. R.* (1990). An overview of second language writing process research. In B. Kroll (Ed.), *Second language writing: Research insights for the classroom* (pp. 37–56).— Cambridge: Cambridge University Press.

Vasylenko L, Kurovska O.

WAYS OF IMPROVING LANGUAGE SKILLS OF POST-GRADUATES

The article deals with a new approach to the programme for post-graduate students which is based on the development of their integrated skills, especially in Academic Writing and Public Speaking.